

SUUNNITELMA KASVATTAJAYHTEISÖN TOIMINTATAVOISTA

Lapsen varhaiskasvatus ja esiopetuksen oppimissuunnitelmat ovat perusta tiimien työn suunnittelulle. Suunnitelma kasvattajayhteisön toimintatavoista on tiimien työn suunnittelun, arvioinnin ja kehittämisen työväline. Lisäksi suunnitelmaa hyödynnetään pedagogiseen johtamiseen, työnvaativuuden arviointiin ja yhteistyöhön konsultoivan erityislastentarhanopettajan kanssa.

Suunnitelmassa kuvataan yleisen, tehostetun ja erityisen tuen toimintatavat lapsiryhmässä. Katso myös kasvun ja oppimisen tuki varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa –opas. Kasvattajayhteisön toimintatavat suunnitelmaa käytetään tiimipalaverissa koko toimintavuoden ajan.

- Kaikkia teemoja ei ole tarkoitus käydä läpi yhdessä palaverissa. Sen täyttämiseen on varattava riittävästi aikaa. Hyvä aika sen täyttämisen aloittamiselle on suunnittelupalaverissa toimintakauden alussa (2-3h).
- Kirjataan konkreettisia tekemisiä, menetelmiä ja sopimuksia.
- Täytetään sähköisesti ja päivitetty versio lähetetään esimiehelle.
- Suunnitelmaan ei kirjata ryhmän lasten nimiä.
- Laitetaan päivämäärä jokaisen kirjauksen yhteyteen.
- Suunnitelman päivittämisestä vastaa tiimin lastentarhanopettaja.

KUVAUS LAPSIRYHMÄSTÄ

Lapsiryhmän nimi, koko ja ikärakenne
Lapsiryhmän (pienryhmien tms.) muodostaminen

LASTEN YKSILÖLLISET TARPEET

Minkälaisia lasten yksilöllisiä tarpeita olemme kirjanneet lasten vasuihin/esiopetuksen oppimissuunnitelmiin?

KOLMIPORTAINEN TUKI

Katso Kasvun ja oppimisen tuki varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa –opas / tuen portaat.

Mitä yleisen tuen menetelmiä käytetään?

Kuinka monta lasta tarvitsee vahvemmin ja enemmän yleistä tukea?

Mitä tukitoimia olemme kirjanneet lasten vasuihin/esiopetuksen oppimissuunnitelmiin?

Kuinka monta lasta tarvitsee tehostettua tukea?

Mitä tukitoimia olemme kirjanneet lasten vasuihin/esiopetuksen oppimissuunnitelmiin?

Kuinka monta lasta tarvitsee erityistä tukea?

Mitä tukitoimia olemme kirjanneet lasten vasuihin/esiopetuksen oppimissuunnitelmiin?

Millaisia oppimisympäristön järjestelyjä lasten tarpeet ja tuen toteuttaminen edellyttää?

LAPSIRYHMÄN HENKILÖKUNTA

Nimi ja ammatti
Erityisavustajaresurssi (tehtävät ja resurssinjakoa)
Erityislastentarhanopettajaresurssi

NÄITÄ PERIAATTEITA HALUAMME NOUDATTAA ARJESSA

Lapsen saapuminen ja lähteminen päiväkotiin/ päiväkodista/

Mitä sovimme lapsen ja vanhemman kohtaamisesta tuonti – ja hakutilanteissa?

Miten lapsen kyyditykseen liittyvät asiat on järjestetty?

Lapsen kohtaaminen arjessa

Miten tuemme lasta vuorovaikutustilanteissa?

Miten edistämme lapsen hyvinvointia ja turvallisuudentunnetta?

Miten lapsi tulee ryhmässämme nähdyksi ja kuulluksi?

Miten toteutamme kiusaamisen ehkäisyn suunnitelmaa?

Lapsen toimijuus, lapsen kuuleminen ja osallisuus

Miten turvaamme lapsen äänen kuulemisen?

Leikki

Miten järjestämme mahdollisuuden pitkäkestoiseen leikkiin?

Kuinka paljon ryhmässä on lapsia, jotka tarvitsevat tavallista enemmän leikin ohjausta aikuisen toimesta?

Miten opetamme leikkiä?

Miten huomioimme suunnittelussa leikin sisältöjen rikastuttamisen ja painottamisen?

Dokumentointi

Miten havainnoimme ja dokumentoimme lapsen toimintaa arjessa?

Ruokailutilanteet

Missä ryhmämme lapset ruokailevat (ryhmän omissa tiloissa / ruokasalissa / porrastus)?

Mitä sovimme lapsen mahdollisuudesta valita annoskokonsa tai tutustua uusiin ruokiin?

Millaisia sopimuksia olemme tehneet lasten ruokailusta heidän vanhempiansa kanssa (esim. erityisruokavaliot)

Miten lapsen henkilökohtainen apu on järjestetty ruokailussa?

Mitä sovimme esimerkkiruokailusta?

Miten huolehdimme siitä, että ruokailutilanne on kaikille lapsille rauhallinen vuorovaikutus- ja opetustilanne?

Ulkoilu

Miten järjestämme ulkoilutilanteet (porrastaminen, aikuisten määrä ulkoilussa, pihäsääntöjen huomioiminen)?

Onko päivittäinen ulkoiluaika riittävä?

Miten toimimme pedagogisesti ulkoilussa?

Millainen rooli aikuisella on ulkoilutilanteissa?

Millaisia liikuntamahdollisuuksia järjestämme päivittäisessä ulkoilussa?

Päivälepo

Miten järjestämme lasten päivälevon (sovitut periaatteet, aikuisten määrä lepohuoneessa, herättäminen, lapsen yksilöllinen huomioiminen jne.)?

Miten otamme huomioon lasten iän ja unen tarpeen?

Miten luomme turvallisen ja rauhallisen lepoetken?

Iltapäivät

Miten järjestämme iltapäivän toiminnan (sisällöt, pienryhmätoiminta, strukturointi, tiimien välinen yhteistyö)?

Siirtymätilanteet

Miten järjestämme siirtymätilanteet (lapsen yksilöllinen huomioiminen: porrastaminen, kuvat, tilojen käyttö muut tukitoimet)?

Miten huomioimme siirtymätilanteissa lasten omatoimisuuden?

Millainen rooli aikuisella on siirtymätilanteissa?

RYHMÄSSÄ / KOKO PÄIVÄKODISSA SOVITTAVIA ASIOITA

Lapsen hyvä alku varhaiskasvatuksessa

Miten olemme suunnitelleet uusien lasten varhaiskasvatuksen/esiopetuksen aloituksen?

Yhteistyö

Mitä sovimme yhteistyöstä (vanhemmat, työyhteisö, monialainen yhteistyö, nivelvaiheen yhteistyö jne)?

Vanhempien osallisuuden vahvistaminen

Miten toteutamme vanhempien osallisuutta ja kuulemista?

Pienryhmätoiminta

Miten suunnittelemme pienissä ryhmissä toimimisen (kokoaikaisesti, joinakin päivinä viikossa, aamupäivällä)?

Miten porrastamme pienissä ryhmissä toimimisen?

Mitä menetelmällisiä tai kehityksen eri osa-alueita painottavia pienryhmiä sisältyy toimintaamme?

Monikulttuurisuus

Miten monikulttuurisuus näkyy ja kuuluu arjen eri tilanteissa, toimintaympäristössä, vanhempien kohtaamisessa ja toimintavuoden eri tapahtumissa?

Miten toteutamme S2- opetusta?

Työn suunnittelu

Mitä sovimme työnjaosta, vastuualueista, suunnitteluajoista ja aikuisten strukturista?

Mitä lapsiryhmän ulkopuolella olevia vastuualueita työntekijöillä on tiimimme ulkopuolella?

Mitä sovimme poikkeustilanteista, esim. työvuorojen vaihtamisesta tai poissaoloista?

Minkälaista koulutusta tarvitsemme lisää?

Miten lasten ja vanhempien osallisuus suunnittelussa toteutuu?

Palaverikäytännöt

Miten aikataulutamme palaverit (tiimi-, työyhteisö-, vasukeskustelut)?

Mitä sovimme palaverikäytännöistä (palaverieihin valmistautuminen, tiedottaminen, palaverien asiat: lapsihavainnointi, viikkosuunnitelma jne.)?

Tiedottaminen

Mitä sovimme tiedottamisesta tiimin sisällä, työyhteisössä, vanhemmille ja muille tahoille?

Miten siirrämme vasukeskusteluissa sovitut asiat kaikille tiimin jäsenille?

Miten siirrämme tiedot lapsen yksilöllisistä tarpeista päivystävään päiväkotiin?

Työilmapiiri

Mitä sovimme vaikeiden asioiden puheeksi ottamisesta?

Miten varmistamme jokaisen kuulluksi tulemisen?

Toiminnan säännöllinen arviointi

Kuinka työntekijöiden toiminta vastaa lasten tarpeisiin?

Mitä arviointimenetelmiä meillä on käytössä?

Miten arvioit omaa työtäsi?

Miten hyödynnämme lapsilta ja vanhemmilta saatua palautetta?

Miten annamme ja vastaanotamme palautetta?

Arviointi toimintakauden päätteeksi

Miten onnistuimme? Mitä kehitettävää?

Lähteet:

**Jyväskylän kaupungin kasvattajayhteisön toimintatavat suunnitelma -luonnos 2015
(Kasvun ja oppimisen palvelut, varhaiskasvatuspalvelut)**